

عنوان مقاله:

ارزیابی ناسازگاری و برخی از تنظیم کننده‌های رشد گیاهی بر کمیت و کیفیت میوه زالک قرمز (*Crataegus monogyna*) (Jacq.)

محل انتشار:

مجله پژوهش های تولید گیاهی، دوره 27، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

عبدالرحمان محمدخانی - دانشگاه شهرکرد - استاد گروه باغبانی

منصوره یوسفی - *nhka[d v,i ug,l thyfhkd nhka hi aiv;vn*

مسعود فتاحی - دانشجوی دکتری

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: یکی از درختان میوه معتدله که امکان پرورش آن در ایران وجود دارد، زالک معمولی با نام علمی *Crataegus monogyna* Jacq می باشد. به طور کلی گونه های زالک در مناطق معتدله نیمکره شمالی پراکنده هستند. جنس زالک در اکثر نقاط ایران نیز پراکندگی دارد. بیشترین پراکنش آن در شمال، شمال شرق، شمال غرب و غرب است. این جنس در ایران دارای 27 گونه و هیبرید است. زالک به عنوان گیاهی مقاوم به آلودگی هوا، سازگار با انواع خاک ها، گیاه زینتی با ارزشی به شمار می رود. در کشور های اروپایی این گیاه به میزان زیادی در پرچین سازی مورد استفاده قرار می گیرد. میوه این گیاه دارای ارزش دارویی و خوراکی بوده و به اشکال مختلف مانند تازه خوری، آب میوه، مربا، ژله و به عنوان طعم دهنده غذا ها مورد استفاده قرار می گیرد. اندازه کوچک و عدم یکنواختی میوه های زالک (*Crataegus monogyna*)، محدودیتهایی برای تولید و فرآوری محصول ایجاد میکند. یکی از دلایل این محدودیت تولید گل های فراوان و تبدیل درصد بالایی از آنها به میوه است. این آزمایش برای آگاهی از میزان سازگاری و یا ناسازگاری درخت زالک و همچنین تاثیر تنظیم کننده های رشد مختلف روی میزان میوه دهی و کیفیت میوه آن انجام شد. مواد و روش ها: در این پژوهش ناسازگاری احتمالی و اثر برخی تنظیم کننده های رشد گیاهی روی خصوصیات فیزیکی و شیمیایی میوه زالک مورد بررسی قرار گرفت. این پژوهش بصورت فاکتوریل در قالب طرح کاملا تصادفی با عوامل گرده افشانی در دو سطح (خود گرده افشان و آزاد گرده افشان) و تنظیم کننده های رشد جیبرلیک اسید (75 و 150 ppm)، نفتالین استیک اسید (10 و 20 ppm) و اتفون (75 و 150 ppm) در سه تکرار به اجرا در آمد. شاخص های درصد تشکیل میوه (3، 7، 10 و 17 هفته پس از تمام گل) وزن دانه، گوشت و میوه، نسبت وزن گوشت به بذر، وزن خشک و درصد آب گوشت، TSS، TA، TSS/TA و تعداد سلول در هر میدان دید میکروسکوپ برآورد گردید. یافته ها: نوع گرده افشانی (خود و آزاد گرده افشان) و همچنین محلول پاشی تنظیم کننده های رشد گیاهی بر درصد تشکیل میوه زالک، وزن میوه، وزن دانه و نسبت گوشت به دانه موثر بود در حالی که تیمارهای انجام شده در وزن گوشت و درصد آب میوه تاثیر معنیداری نداشت. براساس نتایج به دست آمده خصوصیات کیفی میوه زالک (مواد جامد محلول، اسید کل و نسبت مواد جامد محلول به اسید کل) تحت تاثیر تنظیم کننده های رشد گیاهی مورد استفاده در این آزمایش (GA، NAA و ETHE) قرار گرفتند همچنین تعداد سلولها تحت تاثیر تیمارها قرار گرفت به طوری که اتفون در غلظتهای 75 و 150 ppm بیشترین تاثیر را بر تعداد سلول در درختان آزاد گرده افشان و خود گرده افشان داشت. نتیجه گیری: نتایج نشان داد که زالک استفاده شده در این آزمایش دارای ناسازگاری است و برای تشکیل میوه بهتر نیاز به گرده افشانی آزاد (استفاده از گرده افشان) دارد. همچنین استفاده از تنظیم کننده های رشد گیاهی بر درصد تشکیل میوه و اندازه میوه موثر بودند. بیشترین درصد تشکیل میوه با محلول پاشی جیبرلین حاصل شد و بزرگترین میوه ها حاصل از محل ...

کلمات کلیدی:

اتفون، جیبرلین، زالک، گرده افشانی، نفتالین استیک اسید

